

İşverenler için

Pandemi Hazırlık Rehberi

Mart 2020

> İçindekiler

1. Giriş	3
2. Pandemi nedir?	4
3. İşveren ve çalışanların İSG konusunda yükümlölükleri.....	5
4. Pandemi için hazırlıkta doğru İSG uygulamaları.....	6
5. Özet ve sonuç	12
Ek A - Hijyen ve temizlik	13
Ek B - Diğer bilgi kaynakları	15

> 1. Giriş

Bu kılavuz, işverenlere pandemi (bulaşıcı bir hastalık salgını) ile ilişkili iş sağlığı ve güvenliği (İ.S.G.) risklerini yönetme konusunda bilgi vermektedir.

Bu kılavuz, risk yönetimi ilkeleri çerçevesinin ana hatlarını özetlemektedir ve iş sağlığı ve güvenliği konularında genel tavsiye niteliğindedir. İ.S.G. risk kontrol yöntemlerinin, kuruluşun iş sürekliliği planına dahil edilmesi tavsiye edilir.

Bu kılavuzun halk sağlığı bilgisi sağlaması amaçlanmamıştır. Ayrıca, tüm riskleri kapsamı veya uygulanabilecek olası tüm kontrol yöntemlerinin tanımlaması amaçlanmamıştır. İşverenlerin ve çalışanların 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamındaki görevlerini yerine getirmelerine yardımcı olacak temel bilgileri sağlamak üzere tasarlanmıştır.

Bu kılavuz 6331 sayılı İ.S.G. Kanunu kapsamındaki tüm işverenler ve çalışanlar için geçerlidir.

1.1 İlgili diğer materyaller ve rehberlik

İşverenlere, pandemi hakkında ve sağlıkla ilgili bilgiler ve güncel gelişmeler için T.C. Sağlık Bakanlığı ile alt ve ilgili kurumlarının web sitelerine ve ilgili yayınlarına düzenli olarak danışmaları tavsiye edilir.

> 2. Pandemi nedir?

Pandemi, bulaşıcı bir hastalığın dünya çapında yayılması anlamına gelir. Yeni salgınlar, yeni hastalığa karşı bireylerin bağışıklık eksikliği nedeniyle halihazırda popülasyonda dolaşan diğer hastalıklardan daha ciddi ve ağır seyreden hastalıklara neden olabilir. Bu bağışıklık eksikliği, yeni hastalığın salgın potansiyelini de artırabilmektedir.

T.C. Sağlık Bakanlığı, bir pandeminin Türkiye'yi etkilediğini ilan edebilir ve salgının yayılmasını kontrol altına almak ve yönetmek için salgın kontrol yöntemlerine ve uyulacak protokollere karar verir.

Herhangi bir bulaşıcı hastalıkta olduğu gibi, standart İş Sağlığı ve Güvenliği riski değerlendirmesi ve kontrolleri uygulanmalıdır. Çalışanlara, hasta oldukları takdirde evde kalmak, öksürük ve hapsirıklarını mendil ile veya dirseklerinin iç kısmıyla örtmek, ellerini düzenli olarak yıkamak gibi genel tavsiyeler verilmeli ve salgın ile uyumlu semptomları olanlara gerekli önlemleri alarak bir hekime başvurmaları belirtilmelidir.

2.1 Pandeminin toplum üzerindeki etkisi

Ülkemizde bir pandemi yaşanması durumunda patojenin şiddetine ve bulaşabilirliğine bağlı olarak, büyük ölçekli toplumsal ve sosyal aksamalar meydana gelebilir, iş ortamları bu durumdan negatif etkilenebilir.

Büyük işyerleri ve tüm kritik altyapı sağlayıcıları, salgına karşı hazırlıklı olmak için Salgın Durumunda İş Sürekliliği Planına sahip olmalıdır.

2.2 Pandeminin işyerlerindeki etkisi

Pandemi, çalışanların hasta olması veya hasta aile üyelerine bakmak için izin alması gerektiği için işgücünde çok ciddi kayıplara neden olabilir. Bazı personel de hastalanma korkusuyla işe gelmek istemeyebilir. Bu durum, işin olağan işleyişi için önemli bir tehdit teşkil eder ve temel hizmetlere öncelik verilmesini ve iş sürekliliğini korumak için gerekli bazı iş uygulamaları ile personel düzenlemelerini ayarlamayı gerekli kılar.

Bir salgının ne zaman başlayacağını tahmin etmek mümkün değildir, bu nedenle işverenlerin salgın durumunda iş sürekliliği planları geliştirerek bu duruma önceden hazırlanmaları gerekmektedir.

> 3. İşveren ve çalışanların İSG konusunda yükümlülükleri

3.1 İşverenin görevleri

6331 sayılı İ.S.G. Yasası uyarınca işverenlerin, çalışanlarının işyerindeki sağlığını ve güvenliğini korumak için makul olan tüm uygulanabilir adımları atmaları gerekmektedir. İşyerinde çalışanların sağlığını ve güvenliğini güvence altına almayı amaçlayan bu yöntemler, işyerinin iş sürekliliği planlaması kapsamındaki Pandemi Sırasında İş Sürekliliği Planı' na dahil edilmelidir.

3.2 Çalışanlarla istişare

İşverenler, herhangi bir çalışma ortamında çalışanların sağlığı ve güvenliği için bir risk değerlendirilirken gerekli olması halinde çalışanlarına danışmalıdır. Kontrol Yöntemlerinin seçiminde ve uygulanmasında da çalışanlar ile istişare gerekebilir. Salgının yol açtığı riskler değerlendirilirken, işverenler bu konudaki mevcut işyeri düzenlemeleri ve faaliyetleri ile ilgili istişareler yapabilir. İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanları, Çalışan Temsilcileri ve İşveren veya İşveren Temsilcilerinin işbirliği, salgın ile ilgili risk yönetiminde kapsayıcı ve etkili bir yaklaşımın merkezinde yer almaktadır.

3.3 Çalışanların görevleri

6331. sayılı İ.S.G. Kanunu kapsamında çalışanların da görevleri vardır. Çalışanlar, risk kontrol yöntemlerinin uygulanmasında işverenleriyle işbirliği yapmalıdır. Kendilerinin veya başkalarının sağlığı ve güvenliği için risk yaratan veya artıran bir şey yapmadıklarından emin olmak için makul olan tüm uygulanabilir adımları atmalıdırlar.

Bir salgın durumunda, çalışan ve işverene yüklenen yükümlülüklerden birisi de yetkili kurumların açıkladığı genel halk sağlığı tavsiyelerine ve acil durum önlemlerine uyulmasıdır.

> 4. Pandemi için hazırlıkta doğru İSG uygulamaları

Bir kuruluşun İş Sürekliliği Planı, belirli bir olayın risklerini yönetmek üzere hazırlanan bir eylem planıdır. İşverenlerin, salgın durumu için de bir iş sürekliliği planı hazırlaması tavsiye edilmektedir.

Pandemi planlamasında doğru İ.S.G. uygulamaları, işverenin şunları yapmasını gerektirir:

1. Salgın ile ilgili resmi bilgiler hakkında bilgili ve güncel kalmak
2. Çalışanları eğitmek ve bu eğitimleri güncel tutmak
3. Doğrudan ve dolaylı riskleri yöneterek, İ.S.G. risk yönetimini üstlenmek
4. Mevcut İ.S.G. hazırlıklarını ve risk kontrol yöntemlerini, iş sürekliliği planına dahil etmek
5. Risk kontrol yöntemlerini gözden geçirmek ve değerlendirmek
6. Salgının sona erme evresini planlamak ve yönetmek

Her madde bu rehberde tartışılmıştır.

4.1 Salgın ile ilgili resmi duyurular hakkında bilgili ve güncel kalma

Salgın sırasında salgın ile ilgili resmi makamlardan bilgi akışı mevcuttur ve sürekli güncellenmektedir. Salgın hakkındaki bu bilgi akışını düzenli olarak gözden geçirmek ve bu bilgileri iş sürekliliği planınızı güncellemek için kullanmak önemlidir.

Salgın ile ilgili bilgi akışını izlemek için belirli bir kişiye / kişilere sorumluluk atamak, kuruluşun en güncel bilgilere sahip olmasını sağlamak için iyi bir yoldur. Bu kişi / kişiler salgın ile ilgili İş Sürekliliği Planlamasına dahil edilmelidir.

İ.S.G. yönetim sorumluluğu olanların, çalışan temsilcilerinin ve -eğer mevcutsa- İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu' nun, konu ile ilgili gelişmeler hakkında sürekli bilgilendirilerek güncel tutulması gerekmektedir.

Temel bilgi kaynakları Ek B'de listelenmiştir.

4.2 Çalışanları güncel tutma

Tüm çalışanlar, salgın ile ilişkili işyeri riskleri hakkında doğru ve güncel bilgilere ve bu risklerin nasıl kontrol edileceği veya en aza indirileceği konusunda açık tavsiyeye ve eğitime ihtiyaç duyacaktır.

> 4. Pandemi için hazırlıkta doğru İSG uygulamaları

Çalışanlara, hastalığın doğası, salgın ile ilgili nereden doğru bilgi alabilecekleri ve risklerin kontrol altına alınmasına yardımcı olmak için işyerinde ne yapabilecekleri hakkında bilgiler verilmelidir.

Çalışanların, salgın sebebiyle iş ve çalışma düzenlemelerinde değişiklikler olması gibi konularda kendileri ile nasıl istişare edileceği ve kendilerinin güncel gelişmeler hakkında nasıl yönlendirileceği konusunda da bilgilendirilmesi gerekecektir.

Bir çalışanın kendi sağlığı ve güvenliği ile ilgili yargısı ve buna bağlı olarak hissedebileceği kaygı, işverenlerinden aldığı bilgilerin kalitesinden etkilenecektir. Risklerin değerlendirildiğini ve kontrol edildiğini bilmesi, konu hakkında gereksiz kaygılanmasını ortadan kaldıracaktır. Hem işyerinde hem de çalışanların evde olduğu zamanlar için iyi bir iletişim stratejisi oluşturulması gerekecektir.

4.3 İSG risk yönetimini üstlenmek

Önceden Planlama ve Hazırlığın bir parçası olarak, Pandemi ile ilgili iş sağlığı ve güvenliği riskleri hakkında risk yönetimi uygulanmalıdır. Bu yönetim, işyerindeki olası risklerin tanımlanmasını ve değerlendirilmesini içerir.

Riskleri ortadan kaldırmak veya en aza indirmek için risk kontrol yöntemlerinin belirlenmesi gerekmektedir. Risk yönetimi, çalışanlarla istişare içinde yapılmalı ve gerektiğinde uzman tavsiyesine başvurulmalıdır.

Bir salgın sırasındaki İ.S.G. riskleri, doğrudan enfeksiyon riskleri ve olağan çalışma düzenlemelerindeki değişikliklerden kaynaklanan dolaylı riskler olarak kabaca kategorize edilebilir.

Salgın hakkındaki risk kontrolü yöntemlerinin etkili bir şekilde geliştirilmesi ve uygulanması, çalışanlarla iyi bir iletişime ve istişareye bağlı olacaktır.

4.3.1 Doğrudan enfeksiyon risklerini yönetmek

Hastalık bulaşması riskini en aza indirmek ve enfeksiyonu engellemek için alınacak önlemler, hastalığın kişiden kişiye nasıl bulaştığının anlaşılmasına dayanır.

Bir pandemi durumunda, konu hakkında güncel bilgi için T.C. Sağlık Bakanlığı' nın konu hakkındaki açıklamalarını takip edin.

> 4. Pandemi için hazırlıkta doğru İSG uygulamaları

Mesafe koymak

Bulaşıcılığın azalması/önlenmesi için temel kontrol yöntemi, mesafe koymaktır. Fiziksel teması ve yakınlığı azaltmak bulaşıcılığın önlenmesi için önemlidir. Aşağıdaki gibi tedbirlerle sosyal mesafeyi teşvik edin:

- sadece yetkili kişilerin ve gerekli olanların işyerinde bulunmasına izin vermek
- eğer mümkünse evden çalışma dahil olmak üzere alternatif çalışma seçeneklerinin kullanılması
- işyerinde el sıkışma, öpüşme ve diğer fiziksel temasların önlenmesi
- işyerindeki çalışanlar arasında eğer mümkünse minimum bir metre mesafeyi korumak (kişiden kişiye damlacık iletiminin bu mesafenin ötesinde olması olasılığı düşüktür)
- resmi olmayan spontan toplanmalar dahil olmak üzere acilen gerekli olmayan toplantıları ve tüm kalabalık sosyal aktiviteleri durdurmak
- topluca sıra beklemeyi gerektiren yerler için bireyler arasında mesafe bırakılması için bilgilendirme yapmak
- mümkün olan tüm hallerde yakın temas yerine telefon ve video konferans kullanmak.

Hijyen ve koruyucu ekipmanların kullanımı

İşyerinde daha sık ve etkili temizlik yapılarak ve kişisel hijyen hakkında bireyler eğitim ile desteklenerek bulaşıcılık azaltılabilir. Çalışanlara bilgi ve kaynak sağlanmalıdır. Hijyen ve temizlik hakkında, bazı özel yönergeler de dahil olmak üzere daha fazla bilgi Ek A'da verilmiştir.

Salgın hastalıkla benzeri semptomları olan hasta çalışanlar iş başında olmamalıdır. Bir çalışan isteyken salgın hastalıkla uyumlu semptomlar geliştirirse, bir sağlık kurumuna başvurması tavsiye edilmelidir.

Salgın için bir yönetici atanması

Salgın hastalık planlamasının bir parçası olarak, işverenler hazırlık faaliyetlerini yönlendirmek ve risk kontrol sistemlerinin uygulanmasını sağlamak için bir Salgın Yöneticisi (ve yedek yöneticiler) atamayı düşünmelidir.

Salgına Hazırlık aşamasında bu yönetici, kağıt mendil, uygun yüzey temizleyicileri gibi bazı temizlik ürünlerinin ve önerilen kişisel koruyucu ekipmanların, tedariğini sağlayabilir.

Salgın sırasında, bu yönetici (ler) işyerine giriş çıkışların kontrolünden ve çalışanların işyerinde hastalandığı bir durumun yönetilmesinden de sorumlu olacaktır.

> 4. Pandemi için hazırlıkta doğru İSG uygulamaları

İşyerine giriş kontrolü

Eğer gerekli olduğu duyurulmuş ise salgın hastalığa yakalanmış veya yakalanma riski yüksek olduğu düşünülen kişilerin (örneğin yakın zamanda salgın hastalığın çok yüksek yayılma gösterdiği bir bölgede bulunmuş kişilerin) işyerine girişi kısıtlanmalı ve bunun için kılavuzlar geliştirilmelidir.

Tıbbi tavsiyelere dayanarak, işverenler ve çalışanlar, bulaşıcı hastalığa maruz kalan, semptom gösteren, hasta olan veya salgından etkilenen bölgelere seyahatten geri dönen çalışanlar için yetkili kurumlarca belirlenmiş istirahat prosedürlerini uygulamalı ve bu kişilerin istirahat/gözlem süresi boyunca işyerine girmemelerini sağlamalıdır.

İşyerine giriş kontrolü, gerekli olduğu yetkili makamlarca duyurulması halinde herhangi bir kişinin işyerine girmesine izin vermeden önce vücut sıcaklığının ölçülmesini içerebilir.

Çalışanlar işyerinde hastalandığında durumun yönetilmesi

Çalışanların işyerindeyken hasta olması durumu için bazı prosedürler uygulamaya koyulmalıdır.

Uyumlu semptomlar bildiren veya gösteren çalışanlar için yapılacaktır:

- mümkün olduğunca başkalarından izole edilmelidir ve tıbbi değerlendirme için resmi açıklamalar yönergesinde bir sağlık kurumuna sevki sağlanmalıdır
- işyerinden ayrılmadan önce geçici bir önlem olarak tek kullanımlık cerrahi maske takması sağlanmalıdır. Maskenin doğru şekilde giyilmesi ve nemli hale gelir gelmez veya öksürmesinden/hapşırmasından hemen sonra atılması önemlidir.

Mümkünse toplu taşıma araçlarını kullanmadan, bir sağlık kurumuna, bir doktora veya evine ulaşması organize edilmelidir.

Hasta olan ve işyerinden ayrılanlar ile bu kişilerin yakın ve geçici temasta bulundukları kişiler kayıt altına alınmalı ve bu kayıtlar saklanmalıdır.

Hasta olduğundan şüphelenilen kişi işyerinden ayrıldığında, çalışma alanlarının ve içinde bulunduğu ortak alanların iyice temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi sağlanmalıdır.

Havalandırma ve iklimlendirme

Çalışma ortamında tüm kapalı alanlar iyi havalandırılmalıdır. Mümkünse temiz havanın sirkülasyonu için kapı ve pencereler daha sık açılarak havalanması sağlanmalıdır.

> 4. Pandemi için hazırlıkta doğru İSG uygulamaları

4.3.2 Olağan iş akışlarındaki değişikliklerden kaynaklanan dolaylı risklerin yönetimi

Pandemi, çalışma rutinlerinde önemli değişikliklere sebep olabilecek ve bu yeni düzenlemeler çalışanlar için yeni iş sağlığı ve güvenliği riskleri getirebilecektir.

Bu dolaylı riskler ile öngörülebilir kontrol yöntemleri aşağıdadır:

Çalışanlar arasında kaygı

Bilgisizlik veya bilgi kirliliği sonucunda ortaya çıkabilecek gereksiz kaygı ve paniği önlemek için:

- çalışanlar mevcut salgın hastalık hakkında eğitilmeli ve salgın hastalık ile ilgili işyerindeki riskler için uygulanan kontrol yöntemleri hakkında bilgilendirilmeli
- eğer mümkünse çalışanlara salgın ile ilgili bireysel veya toplu danışmanlık alabilecekleri kişiler bildirilmeli.

Mevcut düzenlemelerden habersiz çalışanlar

Çalışanlar işyerinde ve işyeri dışındayken salgın durumu ve değişen iş rutinleri ile yeni uygulamalar hakkında bilgilendirilmelidir.

Etkili iletişim stratejileri şunları içerebilir:

- iş yerinde düzenli brifingler
- bilgilendirme ve güncelleme e-posta' ları
- güncel bilgi hattı

Alışık olunmayan işler ve daha yüksek görev yükü

Çalışanların deneyim sahibi olmadıkları yeni görevlere atanmaları gerekebilir. Bu çalışanlar, yeni çalışma alanlarında, özellikle psikolojik zayıflık gösterebilirler ve uyum sürecinde vücutları strese bağlı çeşitli yaralanmalara açık olabilir.

Bu riskler için kontrol yöntemleri şunları içerebilir:

- etkilenen çalışanlarla istişare
- oryantasyon eğitimleri
- performans beklentilerinin ayarlanması
- yakın destek ve denetim

4.4 İ.S.G. risk kontrol yöntemlerini iş sürekliliği planına dahil etme

Belirlenen riskler ve kontrol yöntemleri, kuruluşunuzun iş sürekliliği planına dahil edilmelidir. Bu sayede İ.S.G. önlemlerinin iş sürekliliği planının diğer bölümleri ile birlikte gözden geçirilmesi sağlanacak ve İ.S.G. önlemlerinin diğer salgın yönetimi önlemleri ile de koordine olması sağlanacaktır.

> 4. Pandemi için hazırlıkta doğru İSG uygulamaları

4.5 Kontrol yöntemlerini inceleme ve değerlendirme

İ.S.G. risk kontrol yöntemleri gerektiğinde düzenli olarak gözden geçirilmeli ve güncellenmelidir. Bunu yapmanın iyi bir yolu, henüz hazırlık aşaması sırasında müdahale yöntemlerini uygulamak, test etmek ve değerlendirmektir. Örneğin, sosyal mesafe ölçütlerini uygulamaya koyun ve uygulamayı değerlendirin.

Pandemiye hazırlık unsurlarının test edilmesi için deneme uygulamaları veya tatbikatlar yapılıyor ve senaryolar kullanılıyorsa, bunların diğer olağan İ.S.G. riskleri ve risk kontrol yöntemleri açısından da değerlendirilmesi sağlanmaya çalışılmalıdır.

4.6 Salgının sona erme aşamasını yönetme

Sona erme aşaması, çalışma faaliyetlerini normalleştirmek için planlı bir süreç olmalıdır. Pandemi seviyesi düştükçe, yerel risk kontrol yöntemleri, daha geniş toplum halk sağlığı önlemlerinin askıya alınması sürecine uyumlu bir program ile kademeli olarak askıya alınmalıdır.

Sorunsuz bir geçiş süreci hem işyerindeki hem de işyerinde bulunmayan ve normal iş düzenlerine dönmeyi bekleyen kişilerle verimli bir iletişimin sağlanmasına bağlı olacaktır.

Bazı çalışanlar salgından psikolojik olarak etkilenmiş olabileceklerdir. Örneğin pandemi sebebiyle arkadaşları veya aile bireylerini kaybetmiş çalışanlar için eğer mümkünse psikolojik danışmanlık ve destek servislerine erişim sağlanabilir.

Pandemi sonrası normalleşme süreci, çalışanların öncelikli alanlarında yeniden görevlendirilmesi ve iş rutinlerinin normale dönmesi sürecini kapsar. Çalışanlar yeni iş tanımlarına geçmeden önce beceriler, eğitim ihtiyaçları ve iş yükleri yeniden gözden geçirilebilir.

> 5. Özet ve sonuç

Bir salgın sebebiyle toplum genelinde önemli sayılabilecek sosyal bozulmalar meydana gelebilir ve çalışanlar ile işverenler için işyerlerinde önemli nitelikte değişimler gerekebilir.

İşyerlerinde enfeksiyon potansiyeli ve işyeri düzenlemelerindeki değişiklikler, iş sağlığı ve güvenliği riskleri doğurur. Bir işverenin 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında sorumluluğu ve görevi, bu riskleri aktif olarak tanımlamak ile bunları ortadan kaldırmak veya en aza indirmek için kontrol yöntemlerini uygulamaya hazır olmaktır.

Bir pandeminin başlangıcı hızlı bir şekilde gerçekleşebilir. Bu nedenle işverenler bir salgının beklenen risklerini önceden ele alıp İ.S.G. kapsamında önceden hazırlıklı olmalıdırlar. İşverenler salgın ile ilgili yetkililerin tavsiyelerini takip etmeli ve bu doğrultuda iş süreklilik planlarını yeni bilgiler doğrultusunda düzenli olarak gözden geçirerek güncellemelidir.

> Ek A - Hijyen ve temizlik

Düzenli ve etkili el hijyeni

El hijyenine önem verilmesi, enfeksiyonu önlemenin en etkili yollarından biridir. El hijyeni, öksürme veya hapsırmadan, tuvalete gittikten sonra ve de diğer insanlarla temas ettikten ve yemek yemeden önce sağlanmalıdır.

El hijyeni, ellerinizi sabun ve su ile yıkayarak veya elleriniz görünür derecede kirli değilse alkol bazlı bir el dezenfektanı kullanarak sağlanabilir.

Etkili bir el yıkama tekniği, sabun ve su kullanmayı, el ve bileğin tırnaklar dahil tüm kısımları ile parmakları en az 20 saniye ovmayı, durulamayı ve ardından kağıt havlu ile veya el kurutma makinesi ile elleri kurutmayı içerir. Yıkadıktan sonra ellerinizin nemli kalmaması gerekmektedir.

İşverenler, lavabolarda sabun ile temiz tek kullanımlık kağıt havlular veya el kurutma makinesi bulundurmalıdır. Ayrıca temas gerektirmeden kullanılabilen bir çöp kutusu gerekmektedir.

Alkol bazlı el dezenfektanları, eller görünür derecede kirli olmadığında kullanılabilir. Eller görünür şekilde kirliyse, sabun ve su ile yıkanmalıdır. El dezenfektanları jel veya köpük formundadır ve akan su veya havlu gerektirmez. Bu ürünler genellikle üç yıl raf ömrüne sahiptir ve ısıya veya doğrudan güneş ışığına maruz bırakılmamalıdır.

Öksürme ve hapsırma görgü kuralları

Öksürürken veya hapsirirken, burun ve ağız tek kullanımlık bir mendil ile veya üst kol / dirsek içi ile kapatılmalıdır.

Kağıt mendiller sadece bir kez kullanılmalı ve daha sonra çöp kutusuna atılmalıdır. Öksürdükten veya hapsirdikten veya kullanılmış mendillere dokunulursa eller yıkanmalıdır (veya bir el temizleyici kullanılmalıdır).

İşverenlerin eğer mümkünse ortak alanlarda yeterli miktarda kağıt mendil ve "eller serbest" kullanımlı atık hazneleri sağlamaları gerekmektedir.

Öksürme ve hapsırma ile damlacık enfeksiyonunun önlenmesi için olan bu tavsiyelerin vurgulanması da önemlidir. İşyerinde doğru öksürme ve hapsırma görgü kuralları üzerine işaretler konulmalıdır. Enfeksiyon kontrolü hakkında daha fazla bilgi Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nden edinilebilir.

> Ek A - Hijyen ve temizlik

Kişisel koruyucu ekipman

Sağlık çalışanları, iş yerinde semptomlar geliştiren çalışanlara, hastalık bulaşma riskini azaltmak için giymek üzere tek kullanımlık cerrahi tarzda bir yüz maskesi verilmesini önermektedir.

Maskeler nemli olduklarında veya öksürdükten ve hapsirdikten sonra tek seferde çıkarılarak başka yüzeylere temas ettirilmeden atılmalıdır. Enfeksiyonu yaymamak için, maskelerin doğru takılması, giyildikten sonra dokunulmaması ve doğru şekilde atılması çok önemlidir. Havadaki partikülleri filtrelemek için tasarlanmış olan diğer maskeler, sadece sağlık ve karantina ortamı çalışanları gibi hastalığa maruz kalma riski yüksek olan kişiler için önerilmektedir.

Ek işyeri temizliği

İş sahaları, telefonlar, kapı kolları, masalar, bilgisayar klavyeleri gibi sık dokunulan tüm yüzeyler için daha sık ve düzenli temizlik sağlanmalıdır. Eğer işyerinde salgın hastalık semptomları geliştiren bireyler olursa bu bireylerin bulunduğu ortamların ve temas ettikleri yüzeylerin, birey işyerinden ayrıldıktan sonra temizlenmesi gerekmektedir.

Toplu erişimin olduğu alanların (örneğin yemekhanelerin ve toplantı salonlarının) rutinden daha sık temizlenmesi gerekmektedir.

İşyeri ortamında temas edilen yüzeylerin nötr bir deterjanla ve ardından uygun bir dezenfektan yardımıyla temizlenmesi önerilir. Seyreletme ve kullanım için ürünlerin talimatları dikkate alınmalıdır.

Bilgisayar klavyeleri, telefonlar gibi küçük yüzeylerde kullanım için alkollü mendiller uygun olabilir.

> Ek B - Diğer bilgi kaynakları

Resmi kurumlar :

- T.C. Sağlık Bakanlığı
- T.C. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- T.C. Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü
- Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü

web sitesi adresleri:

<https://www.saglik.gov.tr>

<https://www.ailevecalisma.gov.tr>

<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasici-hastaliklar/2019-n-cov/>

<https://www.seyahatsagligi.gov.tr/Site/koronavirus>

sosyal medya:

twitter: @saglikbakanligi

instagram: saglikbakanligi

Diğer referanslar :

- Dünya Sağlık Örgütü

web sitesi adresleri:

<https://www.who.int>

<https://openwho.org/channels/covid-19>

Can Akademi O.S.G.B.

Cumhuriyet Mah. Anadolu
Cad. 41U Silivri / İstanbul

İletişim

Eposta: info@canakademiosgb.com
Websitesi: www.canakademiosgb.com
Telefon: 0212 875 05 75

